

2005. október 13., csütörtök

Iskolai képzés

69. felhívja a Bizottságot, hogy állapodjon meg a kínai kormánnyal a kölcsönös tanulás és a diákcseré ösztönzéséről; továbbá sürgeti a Bizottságot, hogy hozzon létre több kínai nyelviskolát szerte az EU-ban a kínai nyelv tanulása iránt érdeklődő diákok számára, ösztöndíj- vagy finanszírozási lehetőséggel;

Politikai párbeszéd

70. elvárja, hogy az Európai Unió a kereskedelmi kapcsolatok fejlődésével párhuzamosan intenzívebb politikai párbeszédet folytasson, amely az emberi jogi kérdésektől a regionális és globális biztonsági kérdésekig terjed;

71. sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy Kína gyors gazdasági fejlődéséhez nem társult előrehaladás a lakosság polgári és politikai jogainak területén, és hogy az 1997 óta bővülő kereskedelmi és gazdasági kapcsolatokkal párhuzamosan nem volt sikeres az EU és Kína között folyó emberi jogi párbeszéd; ezért hangsúlyozza, hogy másfajta megközelítésre van szükség, beleértve a világos és hatékony emberi jogi feltételek politikájának létrehozását, tekintettel az Unió általános kínai kereskedelmi politikájára;

72. megismétli a Kínában tapasztalható emberi jogi helyzet miatti aggodalmát; megállapítja, hogy a helyzet némileg javult az elmúlt tizenöt évben; hangsúlyozza, hogy további fejlődésre van szükség és úgy véli, hogy a Kína és az EU közötti emberi jogi párbeszédet következetesen javítani kell;

Fegyverembargó

73. felhívja a figyelmet arra a tényre, hogy a fegyverembargót az EU és az USA (és mások) a Tienanmen téren 1989 júniusában tartott demokratikus tüntetéseknél a kínai hatóságok általi brutális elfojtása egyenes következményeként vezették be; továbbá úgy ítéli meg, hogy az EU részéről a jelen helyzetben nem lenne helyénvaló az embargó feloldása;

*

* *

74. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezen állásfoglalást a Tanácsnak és a Bizottságnak, valamint a tagállamok és Kína kormányának és parlamentjének.

P6_TA(2005)0382**Irán****Az Európai Parlament állásfoglalása Iránról**

Az Európai Parlament,

- tekintettel az Iránról szóló korábbi állásfoglalásaira, nevezetesen a 2004. október 28-i⁽¹⁾ és a 2005. január 13-i⁽²⁾ állásfoglalásokra,
- tekintettel az EU és Irán között a közelmúltig zajlott emberi jogi párbeszédre, amelynek keretében az iráni kormány kifejezésre juttatta elkötelezettségét az emberi jogok és a jogállamiság tiszteletben tartásának megerősítése iránt,
- tekintettel az ENSZ emberi jogokról szóló egyetemes nyilatkozatára és a Polgári és Politikai Jogok Nemzetközi Egyezségokmányára, valamint a gyermekek jogairól szóló ENSZ-egyezményre, amelynek Irán is részese,
- tekintettel Irán 2005. augusztus 1-jén hozott döntésére, hogy újraindítja uránátalakítási tevékenységeit, ami sérti a párizsi megállapodásban foglalt kötelezettségeket, és mivel 2005. augusztus 10-én Irán eltávolította a peccéteket az Iszfahán közelében lévő uránfeldolgozó létesítményének urán-tetrafluoridot előállító részlegeiről és újraindította nukleáris fűtőelemciklussal kapcsolatos tevékenységeit,

⁽¹⁾ HL C 174. E, 2005.7.14., 190. o.

⁽²⁾ HL C 247. E, 2005.10.6., 159. o.

2005. október 13., csütörtök

- tekintettel a Nemzetközi Atomenergia-ügynökség (NAÜ) kormányzótanácsának az „Atomsorompó-biztosítékokról szóló megállapodás végrehajtása az Iráni Iszlám Köztársaságban” című, 2005. augusztus 11-i határozatára, amely sürgeti Iránt, hogy ismételten függessze fel valamennyi dúsítással kapcsolatos tevékenységét a korábbi kormányzótanácsi határozatokban foglaltakkal megegyező önkéntes, jogilag nem kötelező érvényű alapon, és tegye lehetővé a főigazgató számára a létesítményről eltávolított pecsétek ismételt felhelyezését arra való hivatkozás nélkül, hogy Irán megsérti-e az atomsorompó-egyezményt,
 - tekintettel a NAÜ kormányzótanácsának 2005. szeptember 24-i határozatára,
 - tekintettel a Tanács 2005. március 16-i és 2005. október 3-i, Iránnal kapcsolatos következtetéseire,
 - tekintettel az EU 2005. október 3-án a Tanács által elfogadott, emberi jogokról szóló 7. éves jelentésére,
 - tekintettel eljárási szabályzata 103. cikkének (4) bekezdésére
- A. mivel az atomsorompó-egyezmény IV. cikke úgy rendelkezik, hogy „az egyezmény semelyik rendelkezése nem értelmezhető úgy, hogy az befolyásolja a szerződés aláíróinak az atomenergia békés célból történő kutatására, előállítására és felhasználására vonatkozó elidegeníthetetlen jogait megkülönböztetés nélkül, a szerződés I. és II. cikkeivel összhangban”;
- B. mivel Irán egyetértett az EU-hármakkal (Németországgal, Franciaországgal és Nagy-Britanniával) az atomsorompó-egyezmény kiegészítő jegyzőkönyve alkalmazása tekintetében anélkül, hogy azt megerősítette volna;
- C. mivel a NAÜ szerint Irán huzamos időn keresztül több alkalommal nem tett eleget az atomsorompó-egyezmény biztosítékokról szóló megállapodása értelmében vett kötelezettségeinek a nukleáris anyagokkal, azok feldolgozásával és felhasználásával kapcsolatos jelentések, valamint azon létesítmények bejelentése tekintetében, ahol ilyen anyagokat feldolgoztak vagy tároltak;
- D. mivel korábbi határozataiban a NAÜ bizonytalanságának adott hangot a tekintetben, hogy Irán miért nem tette meg ezen fontos bejelentéseket és hangsúlyozta aggodalmát, hogy Irán nukleáris programjának az atomsorompó-egyezmény tekintetében érzékeny szempontjaival kapcsolatos ismeretei továbbra is hiányosak;
- E. mivel a NAÜ rámutatott, hogy a jelenlegi megoldatlan kérdések rendezése érdekében alapvetően szükséges Irán az NAÜ-nek 2004. november 14-én bejelentett, valamennyi dúsítással kapcsolatos tevékenysége felfüggesztésének teljes és folyamatos végrehajtása, mint a bizalom erősítését szolgáló önkéntes, jogilag nem kötelező érvényű intézkedés, amelyet a NAÜ ellenőriz;
- F. mivel az EU-hármakkal folytatott tárgyalások 2005. augusztusi felfüggesztését követően a NAÜ főigazgatója által a létesítmény előállító egységeire felhelyezett pecsétek eltávolítása után Irán újraindította urániumátalakító tevékenységeit az iszfaháni uránfeldolgozó létesítményében, jóllehet magát az urándúsítást továbbra sem folytatja;
- G. mivel a NAÜ 2005. augusztus 11-i jelentése szerint a korábban iráni nukleáris berendezéseken felfedezett magas dúsítású urán okozta szennyezés Pakisztánból származott;
- H. mivel 2005. szeptember 24-i határozatában a NAÜ kormányzótanácsa bár úgy találta, hogy Irán nukleáris programjával kapcsolatos aggodalmak az ENSZ Biztonsági Tanácsának hatáskörébe tartoznak, felkéri főigazgatóját a korábbi döntések végrehajtását, valamint az Iránnal folytatott tárgyalások további eredményességét szolgáló erőfeszítések folytatására;
- I. mivel az atomsorompó-egyezmény kiegészítő jegyzőkönyvében biztosított kiterjesztett ellenőrzési jogoknak köszönhetően az elmúlt két évben Irán – az Iszfahánban újraindított tevékenységet is beleértve – a NAÜ által ellenőrzés céljából leggyakrabban látogatott ország, és ezért kitart az Irántól megkövetelt ratifikáció fontossága mellett;

2005. október 13., csütörtök

- J. mivel az EU Iránnal folytatott kapcsolatai az elmúlt években a kereskedelmi és együttműködési megállapodásról, a politikai párbeszédéről és az emberi jogi párbeszédéről szóló tárgyalások jellemezte hármass megközelítésen alapultak, és továbbra is fenntartja, hogy ezek a szempontok nem különíthetők el;
- K. mivel a 2005 júniusában lezajlott elnökválasztások óta a polgári jogok és a politikai szabadságjogok gyakorlásának helyzete Iránban tovább romlott annak ellenére, hogy az iráni kormány több alkalommal elkötelezettségét fejezte ki az egyetemes értékek előmozdítása iránt;
- L. mivel az Amnesty International és a Human Rights Watch emberjogi szervezetek az elmúlt hónapokban egyre többször adtak jelentést az emberi jogok megsértéséről Iránban;
- M. mivel egyre több jelentés érkezik olyan kivégzésekről és halálbüntetésekről, amelyek egyértelműen sértik a nemzetközileg elismert kritériumokat és normákat, különösen fiatal korú elkövetők és kiskorúak esetében;
- N. különösen aggódik az újságírókat, internetes újságírókat és webnaplókat megjelentetőket ért önkényes letartóztatások és fenyegetésekkel kapcsolatos jelentések, valamint különösen a 2005. június 30-án letartóztatott Ahmand Szeradzi miatt; ugyanakkor emlékeztet arra, hogy több újságíró továbbra is börtönbüntetését tölti pusztán azért, mert élt a szólásszabadság jogával, és akik egyike a 17 másik iráni újságíróval együtt 5 évvel ezelőtt bebörtönzött Akbar Gandzi, akinek az egészségi állapota egy 60 napos éhségsztrájkot követően jelentősen megromlott és feleségének sem engedték, hogy meglátogassa őt;
- O. szintén aggodalmát fejezi ki a 2005. július 30. óta fogságban tartott Abdulfattah Szultáni ügyvéd magánzárkába való helyezése miatt, aki az Emberi Jogok Védelmezőinek Központja (DHRC) alapító tagjaként ez Európai Parlament meghívott előadója volt;
- P. mivel Irán még mindig nem csatlakozott a nőkkel szemben alkalmazott hátrányos megkülönböztetés minden formájának kiküszöböléséről szóló egyezményhez;
- Q. mélyszéles aggodalmát fejezi ki Irán együttműködési hajlandóságának hiánya miatt a közelmúltig tartó EU–Irán emberi jogi párbeszédre tekintettel és amiatt, hogy semmilyen jel nem mutat arra, hogy Irán a gyakorlatban is megvalósítaná elkötelezettségét az emberi jogok és a jogállamiság tiszteletben tartásának megerősítésére az országban;

Nukleáris kérdések

1. határozottan üdvözli az EU-hármas kísérletét, hogy tárgyalásos megoldást találjon az Iránnal fennálló nukleáris vitára, hangsúlyozza a NAÜ szerepének fontosságát, és sürgeti az Ügynökség ellenőrzési és vizsgálati lehetőségeinek teljes kihasználását;
2. teljes mértékben támogatja a NAÜ kormányzótanácsa által 2005. szeptember 24-én elfogadott határozatot, amely bírálja Iránt, amiért nem tartja be a NAÜ alapokmányát, és hangsúlyozza, hogy emiatt kétértelmű, hogy Irán nukleáris programja kizárólag békés célokat szolgál;
3. sürgeti Iránt, hogy teljes mértékben és véglegesen függessze fel valamennyi urándúsítási tevékenységét, beleértve az iszfaháni uránfeldolgozó üzemben folyó kísérleteket és gyártást, valamint hogy engedélyezze a NAÜ főigazgatójának az üzemről eltávolított zárópecsétek visszahelyezését;
4. sürgeti Iránt, hogy teljes mértékben működjön együtt a NAÜ ellenőreivel, hajtson végre a atomsorompó-egyezmény biztosítéki megállapodása és kiegészítő jegyzőkönyve hivatalos előírásain túlmutató átláthatósági intézkedéseket, és biztosítson szabad hozzáférést egyénekhez, a beszerzéssel kapcsolatos dokumentumokhoz, kettős felhasználású berendezésekhez, valamint bizonyos katonai üzemekhez, illetve kutató-fejlesztő bázisokhoz;
5. sürgeti továbbá Iránt, hogy vegye fontolóra nehézzvízzel szabályozott kutatóreaktor építését, és hogy erősítse meg és teljes mértékben hajtsa végre az atomsorompó-egyezmény kiegészítő jegyzőkönyvét, mivel ezen intézkedések segítségével további bizalmat lehetne kiépíteni azzal kapcsolatban, hogy Irán nukleáris programja teljes mértékben békés jellegű;

2005. október 13., csütörtök

6. sürgeti Iránt, hogy használja ki a NAÜ kormányzótanácsa következő, 2005. novemberi üléséig rendelkezésre álló időt arra, hogy jóhiszeműen, erőszak és fenyegetések nélkül újrakezdje a tárgyalásokat az EU-hármakkal;
7. határozottan támogatja a Tanács 2005. október 3-i Iránról szóló következtetéseit, és különösen azt, hogy az EU folyamatosan szorgalmazza az Irán nukleáris programjával kapcsolatos nemzetközi aggodalmak diplomáciai megoldását a helyzet enyhülése érdekében;
8. felszólítja az Egyesült Államok kormányát, hogy aktívan támogassa az EU-hármak és Irán közötti tárgyalásokat azzal, hogy biztonsági garanciákat nyújt Iránnak;
9. üdvözli Jack Straw brit külügyminiszternek és az Európai Unió Tanácsa soros elnökének 2005. szeptember 28-i brightoni nyilatkozatát, amely szerint – George Bush amerikai elnök „minden lehetőséget nyitva hagyó” megjegyzése ellenére – sem az USA, sem az EU nem tervez katonai akciót Irán ellen ellentmondásos nukleáris programja miatt, mert ez nem oldaná meg a kérdést;
10. úgy ítéli meg, hogy az atomsorompó-egyezmény IV. cikke értelmében Iránnak joga van nukleáris programot kidolgozni és támogatja az EU Iránnal való együttműködésre vonatkozó javaslatait a nukleáris energia békés felhasználása területén;
11. elítéli az atomhatalmak és az atomfegyverrel nem rendelkező államok kezelésében fennálló kettős mércét, amely ellen kizárólag a nukleáris leszerelés irányába tett hihető lépésekkel lehet fellépni, és felszólítja az EU-t, hogy játsszon kezdeményező szerepet a nukleáris leszerelésről folyó tárgyalások holtpontról való kimozdítása érdekében;
12. kiemeli az Egyesült Államokkal, Oroszországgal, Kínával és az el nem kötelezett országokkal való együttműködés fontosságát annak érdekében, hogy kiegészítő koncepciók (mint például a dél-afrikai javaslat) megfontolása révén átfogó megállapodást lehessen elérni Iránnal nukleáris létesítményeiről és azok felhasználásáról, valamint Irán biztonsági aggodalmait figyelembe véve megerősíti, hogy a jelenlegi válság megoldására nem kerülhet szóba katonai erő alkalmazása;
13. úgy ítéli meg, hogy ez az átfogó megállapodás hasznos lehet egy Indiából, Pakisztánból és más nukleáris hatalmaktól álló fenntartható biztonsági rendszer létrehozása szempontjából a régióban, és meggyőződése, hogy Iránnak vállalnia kell a regionális szereplőként reá háruló kötelezettségeket, és hozzá kell járulnia a tömegpusztító fegyverek nélküli Közel-Kelet eszméjének megvalósításához;
14. felszólítja a Tanácsot, hogy indítson az egész régió biztonságával kapcsolatos kezdeményezést a tömegpusztító fegyverek elterjedésének megakadályozására és a konfliktusforrások kezelésére;
15. hangsúlyozza, hogy az Irán és az EU közötti együttműködési és kereskedelmi megállapodás megkötése az emberi jogok iráni helyzetében bekövetkező lényeges javulástól, valamint attól függ, hogy Irán teljes mértékben együttműködik-e a NAÜ-vel és objektív garanciákat ad-e nukleáris programja békés jellegére;

Emberi jogok

16. határozottan elítéli a fiatalkorú bűnözők és kiskorúak elleni halálos ítéletek meghozatalát és végrehajtását, és felszólítja az iráni hatóságokat, hogy tartsák tiszteletben a nemzetközileg elismert jogi biztosítékokat, többek között a fiatalkorúak tekintetében;
17. felszólítja az iráni hatóságokat, hogy azonnal függeszték fel a fiatalkorú bűnözők kivégzését, és akadályozzák meg a halálbüntetés további alkalmazását, különösen fiatalkorúak esetében, valamint hogy ne végezzék ki a 17 éves Milad Bakhtiari, a 16 éves Huszein Haghi, a 17 éves Huszein Tarandzs, a 17 éves Farsad Szaidi és a 16 éves Szaid Khorrami fiatalkorúakat;
18. sürgeti az iráni hatóságokat, hogy tartsák tiszteletben a Polgári és Politikai Jogok Nemzetközi Egyezségokmányát és az ENSZ Gyermekjogi Egyezményét, amely megállapítja, hogy halálbüntetés nem szabható ki a bűncselekmény elkövetésekor 18 év alatti bűnelkövetőkre, ezért követeli, hogy a nagykorúság határát Iránban emeljék 18 évre;

2005. október 13., csütörtök

19. elítéli a kisebbségekkel való bánásmódot, különös tekintettel a kurdokra, akik a teljes lakosság 9%-át alkotják és akiknek vallásuk és etnikumuk miatt hátrányos megkülönböztetést és zaklatást kell elszenvedniük, valamint az arab többségű Kuzisztán tartomány fővárosa, Ahvaz környékének lakóira, akikkel szemben Milun Kothari, a megfelelő lakhatásért felelős ENSZ-különmegbízott jelentése szerint kitelepítés zajlik;

20. elítéli az internetes újságírók és internetes naplókát megjelentető letartóztatását és bebörtönzését, az internetes kiadványok, webnaplók és honlapok cenzúrázását, újságírók közelmúltbeli letartóztatását, valamint az iráni médiumok működésének komoly korlátozását, ezért felhívja az iráni hatóságokat, különösen pedig az iráni parlamentet, hogy teljesítsék a Polgári és Politikai Jogok Nemzetközi Egyezségokmánya által rájuk rótt kötelezettségeket, nevezetesen ne akadályozzák a szabad véleménynyilvánítást az internetes honlapokon, a webnaplókban és a sajtóban;

21. felszólítja a Tanács Elnökségét és a tagállamok iráni diplomáciai képviseleteit, hogy sürgősen hozzanak összehangolt intézkedéseket a fent említett aggodalmak tekintetében, különös tekintettel a sajtóval és a véleménynyilvánítással kapcsolatos vétségekért bebörtönzött újságírók, internetes újságírók és webnaplóírók haladéktalan szabadon bocsátására;

22. felszólítja az iráni hatóságokat, hogy feltételek nélkül engedjék szabadon a több mint öt éves börtönbüntetésé és egy 60 napos éhségsztrájk következtében rossz egészségi állapotban lévő Akbar Gandzsi, aki öt és fél évet töltött le sajtóval és a véleménynyilvánítással kapcsolatos vétségért kiszabott hatéves börtönbüntetéséből, valamint a 2005. július 30-án tartott Abdulfattah Szultant;

23. felszólítja a tagállamok teheráni képviseleteit, hogy sürgősen kérjenek az iráni hatóságoktól részletes információt Gandzsi úr állapotáról és kérjenek engedélyt, hogy meglátogathassák;

24. sürgeti Iránt, hogy írja alá a nőkkel szemben alkalmazott hátrányos megkülönböztetés minden formájának kiküszöböléséről szóló egyezményt, és elítéli a nők „nem megfelelően elfátyolozott” viselet alapján történő egyre gyakoribb letartóztatását és megbüntetését;

25. felszólítja Iránt, hogy indítsa újra az Európai Unióval folytatott EU–Irán emberi jogi párbeszédet, továbbá felszólítja a Tanácsot és a Bizottságot, hogy szorosabban kövessék nyomon az iráni fejleményeket, valamint a párbeszéd keretében tárgyaljanak az emberi jogok megsértésének konkrét eseteiről;

26. felszólítja a Bizottságot, hogy egyrészt használja ki hatékonyan az Európai Kezdeményezés a Demokráciáért és az Emberi Jogokért program lehetőségeit az iráni civil társadalommal és független médiával folytatott kapcsolatok és együttműködés erősítése érdekében, másrészt az Európai Parlamenttel közösen támogassa a demokráciát és az emberi jogok tiszteletben tartását Iránban;

27. felszólítja a Tanácsot, hogy vizsgálja meg, milyen módon vehetne részt a Parlament a terrorizmus leküzdésére vonatkozó különös intézkedések alkalmazásáról szóló, 2001. december 27-i 2001/931/KKBP tanácsi közös álláspont frissítési folyamatában figyelembe véve a 2001 óta történt fejleményeket;

*

* *

28. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezt az állásfoglalást a Tanácsnak, a Bizottságnak, a közös kül- és biztonságpolitika főképviselőjének, a tagállamoknak és az állásfoglalásban említett országok parlamentjeinek és kormányainak, a NAÜ főigazgatójának, az ENSZ Emberi Jogi Bizottságának, az iráni állami legfelső bíróság elnökének és az iráni kormánynak és parlamentnek.